GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA.

Nro. 23.

w Szrodę dnia 19. Marca Roku 1800.

z Berlina d. 15. Marca.

Nayiaśnieyszy Król Jegomość raczył łaskawie J. W. Panią z Pannewitzow Vosso wą naywyższą nadworną Marszałkową przy Nayiaśnieyszey Królowy Jeymości wynieść wraz z iey potomkami do godności stanu Hrabiny, i udzielić iey stosowne do tego dyploma w dzień iey imienin dnia 11. Marca.

z Paryża d. 3. Marca.

Konsulowie wydali następuiącą ważną rezolucyą.

„Gdy Konsulowie zamyślaią udecydować los tych Francuzow, którzy w pierwszém zgromadzeniu narodowém uznali prawidła rowności i ogłosili ie, przeto uchwalaią, iż wspołczłonkowie pierwszego narodowego zgromadzenia znayduiący się na liście emigrantow podać maią ministrowi policyi autentyczne dowody okazuiące, iż kreskowali za rownością i uchyleniem szlachectwa, i że nie sprzeciwiali się poźniey temu w żadnym sposobie. Jeżeli się te ich dowody okażą bydź rzetelne, wymazani natychmiast będą z listy emigrantow, i powrocone im zostaną ich niesprzedane ieszcze dobra, bez żądania iednak nadgrody za sprzedane iuż maiątki." — Prawo względem zamknięcia listy emigrantow przyięte zostało przez ciało prawodawcze w 263 kreski przeciwko 12. — Pierwszy Konsul mianował iuż Prefektow 17 departamentow, między którem znayduią się także Karol Lacroix, Franciszek z Nantes, Colchen, Beitz, Letourneur i t. d.

Szef brygardy Duroc posłany iak wiadomo do armii reńskiey bawił się kilka dni w głowney kwaterze Arcy-Xiążęcia Karola, od którego bardzo dobrze był przyiętym. Duroc spodziewany iest w tych dniach w Paryżu. Generał brygardyi Lechi otrzymał zlecenie od rządu do uformowania legii włoskiey, na którey stanie czele. W wydaney do niey odezwie donosi iey, iż zbliżył się pożądany czas, i wzywa ią, aby maszerowała zwyciężać. Buonaparte mustrować będzie co 5 dni woysko na dziedzińcu Thuilleries, i dawać audyencyą osobom woyskowym.

Dniia 28. Lutego był tu drugi bal z maszkami, rownie tak liczny iak pierwszy. Na pierwszey maszkaradzie dystyngwowały się szczególniey 2 maszki. Pierwsza udawała bogato ubranego człowieka, za którym szło 6 lokaiow, krzycząc: „Precz! precz zdrogi Panu Hrabiemu!" Druga maszka udawała osobę okrytą samemi wyproźnionemi i przewroconemi workami od pieniędzy. Nasi Paryżanie cieszą się bardzo, iż pierwszy Konsul rozszerzył sferę ich zabaw. Zapominaią o wszystkim innym i staią się wcale Paryżanami dawnemi. „Gdy się śpiewa (mowi bywszy redaktor) nie dzieią się żadne śpiski. Jeżeli chcecie w Paryżu rewolucyi, to

zamknięcie opery a ieżeli chcecie pokoiu, otworzcie bale, każcie śpiewać i tańczyć."

Naczelnik Szuanow Georges przybył do Paryża. Generał Brüne spodziewany tu ieſt wkrotce. Woyſka wyſłane z Paryża do Wandei powrociły tu znowu. Znany generał Clark poſiadaiący ufność Buonaparta wyſłany zoſtał tu ztąd z ważnym zleceniem ale dokąd? nie wiadomo. Także naczelnik Szuanow Lehanchellieur i iego sztab generalny zoſtał wzięty w niewolą.

Powracamy teraz w Paryżu coraz bardziey do dawnych czasow. Mamy nie tylko bale i wszelkie gatunki pozwolonych zabaw, lecz także i pogrzeby maią bydź przyzwoiciey urządzone. Miniſter wewnętrznych intereſſow żądał iuż wtey mierze proiektu od inſtytutu narodowego.

Co ieden z tuteyszych dziennikow mowi o alianſie zaczepnym i odpornym między nami i pewną potencyą, to nie zgadza ſię z prawdą. Wiemy, iż syſtema neutralności tey potencyi nie odmieni ſię. Także znany Billaud de Varenne wſkazany dawniey na wygnanie, zawinął do Brest.

Imperator roſſyiſki zagniewany ieſt na dwor Saſki tak dalece, iż odwołał swego posła z Drezna, czego przyczyną bydź ma, iż Elektor nie chciał ſię przychylić do koalicyi.

Wszyſtko ieſt przysposobione do rewolucyi w Szwabii. Ten kray liczy między swemi mieszkańcami ieszcze wiele dawnych Swewow gorliwych przyiacioł wolności, która zdaie ſię bydź wnich obudzona przez teraznieyszy rząd francuzki. Cały kray oczekuie zniecierpliwością zbliżenia ſię generała Moreau.

z Bern d. 24. Lut.

Senatu obrady względem nowey konſtytucyi trwaią ieszcze codzień; lecz na każdey seſſyi okazuie ſię coraz większa rożnica zdań: przeto powiększa ſię niepodobieńſtwo, iż tą drogą nie doydzie ſię do wypadku przyiemnego.

Gdy dnia 15. proiekt prawa Huberta względem powszechney polityczney amneſtyi drugi raz czytano, użyła ieszcze raz tak nazwana patryotyczna partya wszyſtkich ſił, aby przeszkodzić iey przyięciu. Dnia 17. przyięto pierwszy iey artykuł po długich sporach. Wspomniony artykuł ſtanowi powszechną amneſtyą, wyłączaiąc od niey naczelnikow buntu, albo dowodzcow woyſkowych zgromadzeń za granicą i w kraiu. Zyſkaiący amneſtyą zoſtawać będą pod dozorem zwierzchności aż do pokoiu, lub tak długo, dopoki władza wykonawcza nie uwolni ich. Dopoki to nie naſtąpi, powinni także bydź wyłączeni od wszelkich urzędow publicznych.

Duchowieńſtwo Berneńſkie nie chce podlegać władzy miniſtra sztuk i umieiętności. Pisało w tey mierze liſt do władzy wykonawczey, w którym między innemi mowi, co naſtępuie: „Lubo przekonani ieſteśmy, iż kościoł obowiązany ieſt poddać ſię porządkowi towarzyſkiemu, rozumiemy iednak, że on i iego członkowie inney władzy podlegać niemogą, tylko naywyższey władzy narodowey. Przeto muſiemy poczytać za naruszenie praw duchowieńſtwa każde wyznaczenie miniſtra, któryby miał obowiązek czuwać nad intereſſami kościoła."

Między gorami Appenzelſkiemi zaszczepiła pewna prorocżka przez rozszerzenie apokaliptycznych wyroczniow dosyć liczną polityczno-duchowną sektę. Ta sekta uważa bydź zgiełk woien rewolucyinych przeyściem do Państwa światłości, a walkę ducha partyow przeyściem do połączenia trzod ludzkich pod wspolnym paſterzem. Bardzo łatwą ieſt do poięcia mieszanina nowey filozofii z dawną Theozofią u takowego ludu,

który z iedney ftrony wśrod puftełniczego gospodarftwa pafterfkiego do urdień proźniaczych fkłonnym ieft, a z drugiey ftrony wśrod panuiącego ducha wolności otwartą zawsze ma myśl do innych wcale wyobrażeń.

z Zürich d. 25. Lutego.

Do Bazylei przybyło w samey rzeczy 2 do 3 milionow liwrow z Paryża, lecz większa część zawiera fię w wexlach, które tylko z wielką trudnością i ftratą są zbywane. Ztąd pochodzi powolność w wypłacaniu żołdu, i ztąd przypadek, którego dnia 22. t. m. byliśmy świadkami. Batalion 85 półbrygardy nie doftawszy żadnego żołdu ani mięsa, zgromadził fię dnia 22. rano oprocz grenadyerow i unteroficyerow przed odwach, żądaiąc mięsa i pieniędzy. Prożno ufiłowali ich oficyerowie nakłonić ich do powrotu do koszar, żołnierze nie chcieli ich fłuchać, i rzucili fię nawet na szefa batalionu. Nakoniec przybył Lecourbe z 6 huzarami, których zoftawił w tyle, sam zaś poszedł między rozhukanych żołnierzy, zapytał fię czyli są Francuzami, i rozkazał aby ftanęli w szeregach, co też naftąpiło; lecz gdy im kazał maszerować do koszar, żołnierze krzyczeli i nie chcieli tego uczynić. Lecourbe dobył pałasza, i groził każdemu rozcięciem, któryby nie chciał bydź pofłusznym, lecz żołnierze nie ruszyli fię iednak, tu wpadł Lecourbe między szereg, i zadał cios iednemu, tak iż upadł. Żołnierze wymierzyli poczęści przeciw niemu swoie bagnety. Lecourbe mowi ieszcze raz do nich, i pyta fię czyli są zaboycami? lecz gdy iego rozkazu nie fłuchano ieszcze, wpadł powtornie do szeregu, i ciął drugiego pałaszem. Tu zaczęli bydź żołnierze powolnymi i powracać do koszar. Lecourbe kazał ich ftrzedz przez 24. godzin grenadyerom, poszedł sam do nich i powiedział im, że gdy ftali fię pofłusznemi, maią mieć wypłacony żołd. Jakoż zapłacono im żołd za 10. dni. Kommissarz, który fię ftał przyczyną wftrzymania liwerunku mięsa, zoftał aresztowany, a ieden z naczelnikow buntu rozftrzelany.

z Szwaycaryi d. 1. Marca.

Wiadomość o powiększaniu fię Francuzow w południowey Szwaycaryi potwierdza fię. Francuzi znayduią fię ieszcze na górze Ś. Gotarda, i wysyłaią ztamtąd swoie woyfka aż do Airolo, lecz ściągaią ie znowu na powrot wieczorem. Wzmocnili swoie ftanowifko przy moście diabelfkim pod Ursern, i otoczyli większemi wałami. Gdy tamtędy nikogo nie przepuszczaią, przeto profta kommunikacya z Szwaycaryą z tamtey ftrony ieft przerwana.

Wydział rządowy, który obiął mieysce bywszego Dyrektoryatu, zaczyna iuż tracić tu i owdzie swoią ufność. Obydwie przeciwne sobie partye w Szwaycaryi nie są wzaiemnie kontente z niego.

z Hagi d. 28. Lut.

W przyszłym miefiącu znaydować fię iuż będzie na etacie woiennym korpus naszey gwardyi narodowey fkładaiący fię z 10,000 ludzi. Jeżeli Anglicy zechcą wylądować, zaftaną w naszey Rzplitey znaczną gotową potęgę przeciw sobie; to ieft: 25,000 woyfk francuzkich, 32,000 liniowych woyfk Batawfkich, 3500 woyfk niemieckich na żołdzie naszym, 10,000 gwardyi narodowey: więc ogołem 70,500 ludzi.

z Hollandyi d. 6. Marca.

Na żądanie Dyrektoryatu, w którym oświadczył, iż gdy przysposobienia zbroyne Anglii obawiać fię każą wylądowania nieprzyiacielfkiego na brzegi hollenderfkie, przeto zamyśla powierzyć woyfka batawfkie kommendzie francuzkiego generała Augereau, — potwierdziło nasze ciało prawodawcze tę myśl Dyrektoryatu, wydało potrzebne do te-

go zlecenia, i oznaczyło granicę władzy ma iącey bydź powierzoney francuzkiemu generałowi.

z Frankfurtu d. 4. Marca

Od kilku dni nie wiemy w samey rzeczy, iak fię mamy — na iedney ftronie pokoy, a na drugiey woyna, iefteśmy znowu przeięci wielką trwogą. — Głoszą, że z Francyi ciągnie do Renu 30,000 Szuanow.

z Hamburga d. 27. Lutego.

Gabinet Wiedeńfki poftanowił powierzyć fię swoim własnym fiłom, i iść za swemi własnemi planami w prowadzeniu dalszey woyny, ponieważ częfte odmiany rofkazow Imperatora roffyifkiego obawiaćby fię kazały uftawicznych nieporozumień. Także zapewniaią, iż Dwor Wiedeńfki nie chwycił fię żadnego kroku, końcem utrzymania armiow roffyifkich przy koalicyi.

Głownym celem Auftryakow w teraźnieyszey kampanii ieft, opanować Genuę i Niceę we Włoszech, a Kehl i małą Bazyleą nad Renem; po czem armie auftryackie działać tylko będą odpornie. Można zapewnić, iż nie wkroczą do Francyi i nie będą narażać fię na klęfki, ktoreby mogły przymufić ich do retyrady nagłey. Mowia, iż ten plan gabinetu auftryackiego ftał fię przyczyną odftąpienia Mofkalow.

z Włoch d. 21. Lutego.

Wszyftko opowiada blifki atak kraiu Genueńfkiego. Większa część woyfk auftryackich maszeruie do Genui. Generał Klenau udał fię do Pontremoli, zkąd pomaszeruie z wszyftkiemi swoiemi woyfkami do St. Croce. Jedna część iego korpusu ruszyła iuż, korpus generała Ott maszeruie do Spezia, zkąd obroci fię ku Sestri. Wszyftkie te poruszenia każą fię spodziewać niezwłocznego rospoczęcia operacyow woiennych przeciw Genui. Także woyfka w Medyolanie, które otrzymały rozkaz przeciwny, muszą fię znowu sposobić do marszu. Niedoftatek żywności powiększa fię codzień w Genui. Okręty angielfkie i mofkiewfkie krążą uftawicznie pod Genuą, nie dozwalaiąc żadnemu okrętowi zawinąć do tego portu.

z Werony d. 26. Lutego.

Dnia 28. t. m. biegło przez tuteysze miafto 2 auftryackich oficyerow iako kuryerowie z Wiednia do głowney kwatery armii włofkiey. Pierwszy przybył o godzinie 5. po południu, a 2gi o 9. Oftatni miał rozkaz dogonić pierwszego, przed oddaniem ieszcze ftepeszow. Także wydano rozkaz, do zapisania godziny i momentu, w którym kuryerowie przez Weronę przechodzili, oraz zapieczętować trzema pieczęciami spisany w tey mierze protokuł.

z Rawensburga d. 27. Lut.

Podług dzifieyszych wiadomości od iezioro Konftancyeńfkiego, woyna zaczęła fię iuż. Francuzi przeprawili fię w dwoch mieyscach przez Ren z ftrony Gryzonii i Voralbergii, i przyszło iuż podobno między niemi, oraz Auftryakami do krwawych utarczek, względem których, nic iednak ieszcze nie wiemy pewnego i szczególnego. Dziś maszerowały przez tuteysze miafto niektóre woyfka do Bregentz.

z Stutgardu d. 2. Marca.

Oczekuiemy z niecierpliwością w świecie politycznym wypadkow propozycyow pokoiu, posełanych kilka razy przez rząd francuzki w tym miefiącu do Wiednia. Podług iedney gazety Szwabfkiey minifter Thugut nie dał ieszcze żadney odpowiedzi. Podług zaś gazety Stutgardfkiey negocyacye zoftały zupełnie przerwane. Lifty z Auftryi zapewniaią, iż dwor Wiedeńfki przedfięwziął nie czynić pokoiu, tylko wspolnie z Anglią. (Z drugiey ftrony gazeta Frankfurtfka zawiera w sobie artykuł z Wiednia

pod dniem 22., który donosi, iż negocyacye wkrotce się otworzą.)

Dowiaduiemy się z Lintz, iż korpus Kondeusza pomaszeruie do Renu w przyszłym miesiącu. Chociaż zostaie na żołdzie angielskim, nie przestanie iednak należeć do Imperatora rossyiskiego.

z Wiednia d. 1. Marca.

Dowiaduiemy się, że Buonaparte podał także w Peterzburgu przez Ministra pewney potencyi propozycye pokoiu, które takowe znalazły przyięcie iak i w Londynie. Głoszą, że wspomnione propozycye ściągały się między innemi także do teraźnieyszego stanu Francuzow w Egypcie i do proponowanego przez nich opuszczenia tego kraiu.

Onegday prezentowany był Baronowi Thugut Sekretarz poselstwa hiszpańskiego przybyły z Paryża z depeszami do Dworu tuteyszego.

z Wiednia d. 8. Marca.

Ponieważ Arcy-Xiąże Karol z przyczyny swego osłabionego zdrowia powtorne okazał życzenie, że chce bydź uwolnionym od naywyższey kommendy nad armią niemiecką, przeto Cesarz Jmość raczył powierzyć tymczasową kommendę naywyższą tey armii generałowi artyleryi, Baronowi Kray.

Dnia 27. Lutego umarła w Tryeście Xiężniczka Marya Adelaida, druga i ostatnia ciotka Króla francuzkiego Ludwika XVI w 67 roku życia swego.

Niedostatek pieniędzy i żywności także trwaiące ieszcze choroby w połudnowey Francyi, a szczególniey w Hrabstwie Nicei, wstrzymuią nieco powiększanie się Francuzow we Włoszech.

Do Florencyi przybył Xiąże Czartoryiski w charakterze posła Moskiewskiego przy dworze Sardyńskim, i miał iuż pierwszą audyencyą u Króla.

z Lwowa d. 20. Lutego.

Prędkie odmiany powietrza zimy teraźnieyszey i mokra pora lata zeszłego okazuie się tu i w wszystkich połnocnych okolicach w nayokropnieyszych skutkach przy śmiertelney chorobie, która zaczyna się naywięcey od bolu głowy, kataru, bolu piersi, przemienia się w nadzwyczayny kaszel, i przyprawia o śmierć nayczerstwieysze i naymocnieysze osoby. Umieranie na wsiach iest tak powszechne iak tu w mieście, między narodem żydowskim tak zaś iest liczne iak nigdy nie pamiętamy. Z wielu okolic dochodzą nas także smutne wiadomości o odchodzeniu bydła.

z Londynu d. 16. Lut.

Onegday wniosł Lord Grennville w izbie wyższey, aby uchwalić adress Królowi Jmci, końcem podziękowania mu za ostatnie poselstwo względem negocyacyow posiłkowych z wielu niemieckiemi dworami, przy ktorey okoliczności, rzekł Lord Holland, co następuie:

„Iżaliż chcemy znowu wchodzić w traktaty posiłkowe z Austryą i innemi niemieckiemi Państwami. Będąż one pożytecznieysze nad zawarte iuż dawniey? Dokąd zmierzaią zamiary naszych sprzymierzeńcow? Nader chwalebna iest otwartość i szczerość, z iaką się Imperator rossyiski oświadczył. Obyśmy sobie tak postąpili, iak ten Monarcha. Przyznaię, że Francya iest w niespokoyności, że Buonaparte ma przyczynę życzyć sobie pokoiu, ale ten Buonaparte w przypadku woyny, może się stać tak ogromnym, iak Carnot i inni mężowie." — Na końcu uchwalono adress podziękowania w 28 kresek przeciw 3.

Lord Auckland żądał w izbie wyższey ustanowienia wydziału do ułożenia sposobow zapobieżenia niedostatkowi i okropney drogości zboża. Jego wniosek został przyięty. „Żniwa roku zeszłego (rzekł on) do-

starczyły w kraiach angielskich ledwo połowę tey ilości zboża, która do rocznego użytku konieczną iest. Przeto należy powiększyć dowoz, albo zmnieyszyć konsumpcyą, lub też obydwa razem sposoby muszą bydź użyte. Wielcy Panowie powinniby dać przykład, iż mniey używaią chleba."

Onegday doniosł Pan Pitt izbie niższey, iż summa tymczasowa potrzebna do zadosyć uczynienia nowym traktatom posiłkowym, wynosi $2\frac{1}{2}$ miliona funt. szterl.

Oto iest osnowa artykułow unii Irlandskiey: „Państwa, Wielka Brytannia i Irlandya, złączone będą na zawsze, począwszy od 1. Stycznia 1801, pod nazwiskiem ziednoczonych Państw, Wielkiey Brytannii i Irlandyi. Dla obydwoch Państw będzie tylko ieden Parlament, do którego wysyłać będzie Irlandya 4 Biskupow i 88 Parow do izby wyższey, oraz 100 Reprezentantow do izby niższey. Towary przewożone z Irlandyi do Anglii maią podpadać takowym tylko podatkom, iakie się płacą od angielskich towarow. Oprocz zboża, handel Irlandski ma bydź wolny od wszystkich zakazow, premiow, i t. d. Irlandya nie będzie ponosić wspolnie angielskiego długu narodowego. Przez 20 lat płacić będzie Irlandya na wspolne wydatki Państwa tylko $7\frac{1}{4}$ część. Po upłynieniu 20 lat ułożony będzie nowy stosunek. Wszystkie dotychczasowe obywatelskie i kościelne urządzenia zostaią się tak aż do dalszey decyzyi.

Połkownik Wood, członek parlamentu, a niegdyś naywyższy indzinier w armii Bengalskiey opisał w dziele poświęconym Ministrowi Dundas ostatnią woynę w Azyi i iey skutki. Znayduie się w nim także wypis korrespondencyi Tippo Saiba z Francuzami i następuiący list generała Buonaparte pisany z Kairu dnia 17. Stycznia 1799. do Sułtana Tippo Saiba:

„Zapewne dowiedziałeś się WPan o moim przybyciu do brzegow morza czerwonego. Tam stoię na czele liczney i niezwyciężoney armii pałaiącey pragnieniem uwolnienia WPana od żelaznego iarzma Anglii. Korzystam z tey sposobności dla okazania WPanu mego życzenia, iż chcę otrzymać przez Moskatę i Mokkę wiadomości względem iego politycznego położenia. Pragnę bardzo, abyś mi WPan przysłał biegłego i poufałego męża do Sues lub Kairu, żebym się mogł z nim rozmowić. Oby Wszechmocna Istność powiększyła WPana potęgę i wygładziła wszystkich iego nieprzyiacioł."

z Warszawy d. 13. Marca.

Dziś ciągniono tu po 126. raz numery trzeciey Krolewsko Pruskiey loteryi liczbowey, na rzecz inwalidow i wdow, tudzież ku zapomożeniu szkoł i szpitalow. Numery wyciągnione są następuiące: 1. 36. 43. 65. 82.

Rozmaite Wiadomości.

Arcy-Xiąże Karol uda się po przybyciu generała Kray do łazień pod Calw w Xięstwie Würtembergskim. — Podług listow naypoźnieyszych z Wenecyi uskutecznienie wyboru Papieża iest ieszcze bardzo odległe, z przyczyny wielkiey rożnicy zdań.

W bywszym pałacu Dogi Weneckiego mieszkaią teraz sami tylko dragonowie austryaccy.

Miasto Hamburg wysłało Pana Schlütter iako swego deputowanego do Paryża.

Podług listow z Neapolu oblężenie główney fortecy na wyspie Malcie, la Valetta, rospoczęte już zostało przez rossyiskoangielską potęgę lądową i morską.

Nie zgadza się z prawdą, iż bywszy Dyrektor Helwecki Ochs umieszczony został w Paryżu przez Konsula Buonaparte w depaatrmencie zagranicznych interessow.

Także odwołuią pisma publiczne wiadomość o aresztowaniu miniftra Duńfkiego z przyczyny śpifku odkrytego w Xięftwie Würtembergfkim.

Podług donieśień z Turcyi, niezgody między Baszą Ghezzar i Wielkim Wezyrem maią bydź po większey części iuż załatwione.

Gazeta Hamburgfka zapewnia wyrazami dyzerterow francuzkich, iż znaczna liczba oficyerow, którzy iuż w roku 1798 byli fię zbuntowali we Włoszech przeciwko generałowi Massenie, znowu przedfięwzięli prośić Konsula Buonaparte o innego naczelnika.

Szwecya zawarła z Roffyą nowy traktat, który ma trwać 8 lat, i fkłada fię z 20 artykułow.

Basman Oglu ftoi ieszcze pod Nissą i ściąga codzień znaczne pośiłki.

Gazeta Offeńfka donośi, iż Xiąże Włofki podczas swey bytności w Krakowie znaydował fię tam na wielu balach, i tańczył nawet mazurka.

W Liguryifkiey Rzeczypospolitey uftanowiony ieft Trybunał Censorow, który sądzić będzie wyftępki władzy, czuwać nad obyczaiami publicznemi i wykonywaniem praw. W Helwecyi ma bydź także uftanowiony w każdey parochii Trybunał obyczaiow.

W ieziorze Lubotyńfkim leżący ieszcze łod nabył z wierzchu zielonego koloru, wewnątrz zaś ma kolor błękitny. Znayduiąca fię pod lodem woda ftała fię czyftą. Roftopiony łod daie ieszcze zielonawy kolor, który przez odbicie światła wpada w czerwonawy.

Obwieszczenie.

Jego Krolewfkiey Mości tuteysze Kollegium Kryminalne dowiedziało fię, iako większa cześc osob prywatnych tuteyszey prowincyi tego są mniemania, iż fkoro złodzieiow lub iakichkolwiek innych zbrodniarzow, a zwłaszcza ludzi swoich flużących do sądu doniosą i oddadzą, za nichże oraz koszta suftentacyi w więzięniu, iako też koszta inkwizycyi po donieśieniu onych naftępuiącey, podeymować muszą, przez co nietylko wiele zbrodni zoftaie ukrytemi, ale oraz i zamiar w okazaniu przykładu innych wftrzymuiącego przez ukaranie zbrodniarzow swego nie odbiera fkutku. Aby więc takowemu błędowi zapobiedz, oznaymuie fię ninieyszym pismem publicznie, iż tylko ten, ktory własną ma iuryzdykcyą, winien ieft wedle okoliczności ponośić koszta inkwizycyi i alimentacyi za człowieka sądowi swoiemu podległego; gdy niedoftatek maiątku zbrodniarza zachodzi; zaś wszelkie i każde z osobna osoby prywatne fkoro denuncyacye ich oczywiście fałszywe albo nawet złośliwe fię nie okażą, przez donieśienie zbrodniarza i oddanie iego podług praw naymnieyszych kosztow dla fiebie mieć nie maią, i że żadna osoba sądowa takowych po nich wymagać nie będzie i nie może. Zaczym zwyż pomienione Kollegium spodziewa fię, iż żadna zbrodnia ktoraby doszła wiadomości ktoregokolwiek z mieszkańcow tuteyszey prowincyi, odtąd z boiaźni ponoszenia kosztow zamilczaną iuż nie będzie, tym zaś sposobem zbrodniarz kary sobie zasłużoney nie uydzie, a to tym bardziey, ile że sposob ten ieft nayprzyncypalnieyszy do przywrocenia bezpieczeńftwa własności, ktore tutey pod czas teraźnieyszy do tak znacznego przychodzi upadku, a ktore każdego z osobna intereffować powinno. W Poznaniu dnia 20. Lutego 1800.

Jego Krolewfkiey Mci Kollegium Kryminalne.

Obwieszczenie.

Ponieważ poftanowienia względem meldowania obcych dawniey zapadłe iako z tylokrotnych kontrawencyow widzieć fię daie publiczności wniepamięć poszły, przeto ninieysze obwieszczenie w osnowie naftępuiącey: „Gdy rozmaitym urządzeniom względem meldowania przyieżdżaiących, i nowo wprowadzaiących fię komornikow niemniey iako do flużby wftępuiącey czeladzi nienależycie, a co fię tycze oftatnich dwoch okoliczności wcale nie zadosyć fię dzieie, dyrektoryum policyi iednakowoż koniecznie o przebywaniu i procederze każdego tutay znayduiącego fię, uwiadomione bydź powinno, przykazuie fię zatym iak nayściślsey pod karą 2 do 5 talerow w przypadku kontrawencyi. 1) Aby nikt bez rożnicy ftanu i godno-

ści, bądź właściciel domostwa czyli tylko komornem mieszkaiący żadney czeladzi, lokaiow, parobkow i dziewek lub iakiegokolwiek innego gatunku służących bez zaświadczenia drukowanego od przeszłego ich państwa nieprzyimować, i aby każdy o przyiętych z oznaczeniem mieysca przeszłey ich służby na piśmie odniosł. 2) Aby każdy właściciel wprowadzaiącego się komornika z wyrażeniem professyi, i gdzie przedtym mieszkał na kartce imieniem właściciela podpisaney zameldował. 3) Wszyscy tuteysi rownie iako i przyieżdżaiący, ktorzy w domu iakim lub stancyi czyli to na długi lub krotki czas nawet i na noc, tylko iako właściwi komornicy czyli na nocleg lub iako podrożni na stancyą stawaią, z oznaczeniem stanu i procederu ich, ludzi przyieżdżaiących, oraz z ożnaymienieni ich interessow, i iak długo tutay bawić się zamyślaią na piśmie wyraźnie i z przyłączeniem daty zameldowani bydź przez właścicielow powinni. 4) Odieżdżaiąc; niemniey podług przepisow zameldowani bydź muszą. 5) Właściciel wszystkich tych, ktorzy na komorne do domu lub do iego dyspozycyi należących stancyi się wprowadzaią meldować ma, do komornika zaś należy meldowanie wszystkich tych, ktorych u siebie przyimuie, albo ktorym nocleg pozwala, ostrzega się przytym, iż tu wymowka, iakoby o tym właścicielowi doniosł i ten zameldować zaniedbał przyięta nie będzie. 6) Nieprzytomność w domu albo stancyi niewymawia także opuszczone meldowanie, każdy bowiem właściciel, albo komornik, ieżeli wcale w domu albo w stancyi nie mieszka, lub w podroż iedzie powinien dać komu innemu zlecenie względem tego. 7) Wszelkie takowe doniesienia koniecznie ieszcze tego samego dnia gdy komornik albo czeladź się wprowadza, lub kto cudzy przybywa, a ieżeliby ostatnie iuż wieczorem poźno, albo w nocy się trafiło, tedy natychmiast nazaiutrz rano oddane bydź powinny. 8) Gdy kommissarze policyi po większey części na powinności nie w domu znaydować się muszą, tedy urządzenie stanęło, ażeby na ratuszu mieszkaiący hutmann Schneider karty z doniesieniami takowemi odbierał. Publiczności tym przypomina się. W Poznaniu dnia 23. Lutego roku 1800.

Magistrat JK. Mci Pruss.-Połud.

Do sprzedania. Dla długow, ma tu w rynku tuteyszym sub Nro 16. będące Jozefa Lemańskiego sukcessorom przynależące domostwo i z iednym chlewem starym, ktore Stefanowie Miąszczykowie małżonkowie prawem dożywocia posiadaią, a per decretum sub hodierno subhastowane iest, za taxą sądowną 749 talerow, publicznie naywięcey daiącemu, bydź sprzedane. Ci więc wszyscy, ktorzy ten mieyski grunt posiadać zdolnemi i przyiemnie zapłacić wstanie są, wzywaią sięननinieyszym, na do tego wyznaczonych licytacyi terminach, dnia 23. Lutego, 24. Marca i 24. Kwietnia r. b. przed południem o godzinie 9. na tuteyszym ratuszu meldować się i licytować, plus licitans ma zaś przyderzenia, ieżeli prawne okoliczności czego inszego nie wyciągną, oczekiwać. Na iakie inne, po upłynieniu ostatniego a zawitego terminu, zaszłe podawania, nie będzie się daley reflektowało; może nareszcie taxa tego gruntu i z kondycyami kupna tak w naszey registraturze iako też u Magistratu w Grodzisku codziennie bydź przeyrzaną. W Buku w Poznańskim Dystrykcie dnia 10. Stycznia 1800.

Burmistrz i Sądy.

Obwieszczenie. Ponieważ na rozkaz zwierzchności, wszyscy piwo lub wodki szynkować chcący konsens na to mieć maią, przeto wzywaią się wszyscy szynkiem dotychczas bawiący się, aby ciż aż do pierwszego Kwietnia codzień zrana o godzinie wyznaczoney, to iest: od 8. do 9., po południu zaś od 2. do 3. w naszey sessyonalney izbie przed Jmć Panem Radzcą Schoenfeld się meldowali, dla ułożenia się w tey mierze z niemi. Ktorzyby się nie odzwvali, sami sobie przypisać powinni, gdy im po upłynionych terminach szynk natychmiast zakazany będzie. W Poznaniu dnia 25. Lutego roku 1800.

Magistrat JK. Mci Pruss.-Połud.

Uwiadomienie. W Krolewskiey Pruskiey akademii w Frankfurcie nad Odrą zaczną się dnia 28. Kwietnia r. b. publiczne i prywatne połroczne lekcye professorow i publicznych nauczycielow, wszelkich umieiętności począwszy od Wielkiey nocy aż do Ś. Michała 1800. Także będą daley dawane lekcye w niemieckim i w obcych ięzykach, osobliwie w polskim, francuzkim, i angielskim od wyznaczonych do tego nauczycielow. W Frankfurcie nad Odrą dnia 13. Marca 1800.

Tuteysza Krolewska Pruska Akademia.

Drukował Deker i Kompania w Poznaniu.